

De bomen verliezen, want ondanks alles kappen we ze weg

De bomen winnen, schreef ik een tijdje terug, maar dat was te vroeg. Van de bomen niets dan goeds, ze redden ons van verstikking, behalve als ze in de weg staan naast de spoorlijn waar een trillingswand moet komen ten behoeve van de verdubbeling van het goederenvervoer. Kappen maar: 34 breed gewortelde platanen tegen de vlakke om een reden die alleen een mens kan verzinnen, meer in het bijzonder minister Stientje van Veldhoven: geld.

Het is in een straat die zonder platanen niet meer bestaat. De takken waaieren zo hoog uit dat ze de huizen koelen in de zomer, zo wijf dat ze een kogelwerend scherm vormen tegen de oprukkende stad. Rond hun stammen scharrelen mensen en dieren; de bewoners waken over hun tuintjes onder die bomen en aanloopkip Tok kreeg er een eigen hok.

Je moet die straat zien, je moet die mensen spreken, je moet die vogels horen.

De platanen zijn decennia oud en staan te boek als 'waardevolle bomenstructuur' in het 'bomenbeleidsplan' van de stad, die volgens Judith 'het beste bomenbeleidsplan van het land' heeft en volgens de bestuurders 'het groenste college van het land'. Plus een gemeenteraad met veertien partijen die unaniem bij de minister het behoud van de platanen eisen.

Maar tegen de machetes van de vooruitgang is weinig bestand. De minister is druk met het Programma Hoogfrequent Spoorvervoer, waardoor er zoveel goederentreinen door Den Bosch gaan rijden dat de bevolking moet worden beschermd met een Trilling Reducerende Ondergrondse Constructie. Precies op de plek van de bomen. Op een andere plek kan prima, op eigen grond van het spoor, maar dat kost extra. 2 miljoen euro, schat ProRail. Vandaar de moord op de platanen.

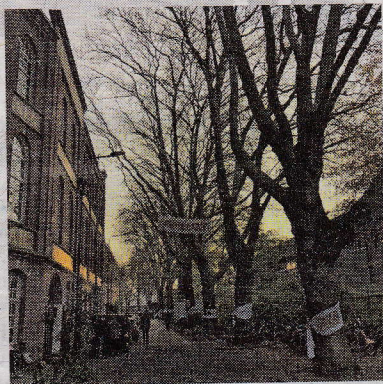
'Het is een overval', zegt Loes, 'mijn moeder liep hier als 6-jarige naar school langs de bomen. Niemand heeft ooit gedacht dat ze konden verdwijnen'.

Judith: 'ProRail wil miljarden voor het spoor. Maar deze bomen zijn ze te min.'

Loes Wouters is noodgedwongen activist geworden. Judith Hendrickx is raadslid voor De Bossche Groenen. Maar dit gaat verder dan het gebruikelijke burgerprotest, dit raakt een kern. Loes: 'De buurt is geëxplodeerd.'

Rijdt Jack Vullings langs, bovenhuisbewoner en belangeloos beheerder van het hok van Tok. Zegt: 'Ik woon midden in die bomen, ze maken me rustig. Ik ben er echt mistroostig van.'

Fietst Josie de Vuijst langs, zegt: 'Dit is een wijk waar mensen wonen met niet zo heel veel geld.' Ze bouwde met haar kinderen hutten onder de bomen, in de zomer, om-

Takken zo hoog, zo wijf.

Judith Hendrickx (links) en Loes Wouters.

Aanloopkip Tok.

Foto's Toine Heijmans

**Wij zijn de bomen,
maar ze staan in
de weg van ons
drammerige
vooruitgangdenken**

dat op vakantie gaan te duur was. 'Dit is een bijzondere buurt - als het effe niet goed met je gaat is er altijd wel iemand die luistert, en daar horen de boomkes bij.'

Die hele buurt, 't Zand, is met collectieve inzet groen geworden: rozenstruiken komen omhoog uit geveltuintjes, klimop klampt zich vast aan kale muren, leibomen, blauwe regen. De gemeente investeerde een miljoen in de toekomst van de platanen, inclusief een ondergrondse irrigatiesysteem. Nu betuigt de buurt haar liefde, op een manier die ontroert: elke boom een witte strik om de stam. Een eigen kunstwerk, een eigen gedicht, een eigen ode.

Alle 34. Maar wat nu?

Wethouder Ufu Kähya heeft hoop: eerst moet het tracébesluit nog genomen, er is tijd, 'onze bezwaren liggen op tafel', 'we trekken op tegen het Rijk.'

'Weet je wat we gaan doen', zegt Loes, 'we gaan er bomen bijplanten!'

Stientje van Veldhoven weet vast niks van deze bomen, van het leven dat zich afspeelt aan hun voeten, van Tok, Jack, Josie en Loes. Haar loodgieterstas is overvol, ze heeft een paar jaar om zich te laten gelden in de hoogfrequente wonderketel van het openbaar bestuur. Die bomen zijn een verfspat op haar vooruitgangsgedachte, die burgers zijn nevenschade, het is een komma 'het grote verhaal'.

Dit is een land geworden waar projectmanagers de dienst uitmaken, mensen die sober en doelmatig werken kregen ingeprent. 2 miljoen voor 34 platanen, dat noemen ze in die contreien een no-brainer.

Ze kappen 10 duizend bomen in Ouderkerk, ter verbreding van de snelweg en ten gunste van een tankstation.

Ze kappen 25 duizend bomen in Zeeland - de belofte ze terug te planten is gebroken want voor nieuwe bomen is nergens plek.

Ze kappen 1.400 bomen langs het Volkerak.

Ze kappen 34 platanen in de Boschveldstraat, Den Bosch.

Nous les arbres heet de mooie bomenexpositie in Parijs, in Fondation Cartier. Wij zijn de bomen. De mens bestaat 3 miljoen jaar, leer je daar, bomen 380 miljoen. Toch staan ze in de weg van ons drammerige vooruitgangdenken.

Iedereen verliest als de bomen verliezen voor een beetje geld. Wij ook.

Toine Heijmans

t.heijmans@volkskrant.nl